

ІНДЗ НА ТЕМУ:

Теоретичні основи процесу навчання у вищій школі

Виконала студентка 508 групи юридичного факультету

Царік Тетяна Миколаївна

План

- 1. Педагогічний процес у вищому навчальному закладі.
- 2. Закономірності та принципи навчання, їх класифікація.
- 3. Методи навчання та їх класифікація.
- 4. Засоби навчання.

1. Педагогічний процес у ВНЗ – це цілеспрямована, мотивована, доцільно організована та змістовно насичена система взаємодії суб'єктів та об'єктів навчально-виховного процесу з метою професійної підготовки майбутніх фахівців.

Учасниками навчального процесу у ВНЗ є:

- Суб'єкт (викладач), який здійснює функцію **викладання** - діяльність викладача, спрямована на управління навчально-пізнавальною діяльністю студента на основі врахування об'єктивних і суб'єктивних закономірностей, принципів, методів, організаційних форм і засобів навчання
- Об'єкт (студент), який здійснює функцію **учіння** - цілеспрямований процес засвоєння студентами знань, умінь і навичок, регламентований навчальними планами і програмами.

Педагогічний процес передбачає такі основні етапи:

Підготовчий етап

- аналіз мети, змісту та наявних умов навчання;
- аналіз навчально-методичної літератури;
- вибір форм, методів навчання;
- планування педагогічного процесу (складання плану-конспекту заняття)

Основний етап

- формулювання мети та завдань навчальної діяльності та сприйняття її студентами;
- використання запланованих форм, методів прийомів, засобів організації педагогічного процесу (викладання та учіння);
- здійснення різних заходів заохочення та контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Завершальний етап

- Співставлення відповідності результатів і мети педагогічного процесу;
- аналіз суб'єктами та об'єктами педагогічного процесу його переваг та недоліків;
- контроль результатів професійної підготовки студентів; аналіз причин та факторів впливу на отримані результати.

2. Закономірності навчання – об'єктивні, стійкі та істотні зв'язки в навчальному процесі, що зумовлюють його ефективність. Виділяють об'єктивні та суб'єктивні закономірності.

Принципи навчання

Загальнодидактичні

- Науковості,
- Доступності навчання,
- Системності і послідовності навчання,
- Зв'язку навчання з життям,
- Індивідуального підходу.

Специфічні

- єдності наукової і навчальної діяльності кафедр і викладачів,
- участі студентів у науково-дослідній роботі,
- органічної єдності теоретичної і практичної підготовки студентів,
- врахування особистих можливостей кожного студента.

4. Для реалізації змісту освіти на кожному його рівні педагогу ВНЗ потрібно володіти певними методами, прийомами та засобами навчання. Методи навчання у вищій школі суттєво відрізняються від методів шкільного навчання. Вони спрямовані не лише на передавання і сприймання знань, а й на проникнення у процес розвитку науки, розкриття її методологічних основ.

Метод навчання – спосіб упорядкованої взаємопов’язаної діяльності викладачів та студентів, спрямованої на досягнення поставлених вищою школою цілей. Методи навчання слід відрізнити від методів учіння.

Метод учіння – спосіб пізнавальної діяльності студентів, зорієнтований на творче оволодіння знаннями, уміннями і навичками та вироблення світоглядних переконань на заняттях і в самостійній роботі. Методи навчання і методи учіння мають свої специфічні особливості, вони відносно самостійні, але розглядаються в єдності.

Класифікації методів навчання

практичні (вправи,
лабараторні, практичні)

За джерелами передавання і
характером сприймання інформації
виокремлюють (С. Петровський, Е.
Галант):

Словесні
(пояснення, інструктаж,
розповідь, бесіда)

Наочні (ілюстрування,
демонстрування,
самостійне
спостереження)

методи формування
умінь і навичок

методи оволодіння
знаннями;

застосування
здобутих знань, умінь
і навичок

За основними
дидактичними
завданнями виділяють
(М.Данилов, Б.
Єсіпов):

Методи учіння (М. Махмутов)

```
graph LR; A[Методи учіння (М. Махмутов)] --- B[виконавський]; A --- C[репродуктивний]; A --- D[продуктивно-практичний]; A --- E[частково-пошуковий]; A --- F[пошуковий];
```

виконавський

репродуктивний

продуктивно-практичний

частково-пошуковий

пошуковий

4. Засоби навчання – це сукупність предметів, ідей, явищ, способів і дій, які забезпечують реалізацію навчально-виховного процесу.

виховного процесу:

Прості

- Підручники та інші тексти.
- Прості візуальні засоби (реальні предмети, моделі, картинки).

Складні

- Механічні візуальні прилади (мікроскоп, кодоскоп).
- Аудіопристрої (програвач, магнітофон).
- Аудіовізуальні засоби (кінопроектор, телевізор, відеомагнітофон, комп'ютер)

Дякую за увагу!